

G. O. GRAFTIO

LENINISTÄ

Oli tammikuu 1918. Kylmä talvinen Pietari eli ankarien tapahtumien aattoa. Interventit suuntasivat voimansa proletaarisen vallankumouksen kehtoa vastaan.

Neuvostohallituksen päämies ja puolueen johtaja Vladimir Iljitš Lenin laati jo niinä vaikeina päivinä ensimmäisiä suunnitelmiaan hävitetyn talouden jälleenrakentamisesta. Eräänä päivänä P. G. Smidovitš ilmoitti Vladimir Iljitšin toimeksiannosta minulle, että oli ryhdyttävä kiireesti laatimaan Volhovin vesivoimalaitoksen rakentamisen kustannusarviota.

Minä ällistyin. Ja todellakin, ensi silmäykseltä näytti uhkarohkealta aloittaa niin vaikeana aikana valtavan vesivoimalaitoksen rakentaminen, josta tsaari-Venäjä oli kieltäytynyt rauhan oloissa.

Niinä hetkinä muistui mieleeni aikaisempi tulokseton kamppailu Volhovin voimalaitoksen rakentamisesta. Tämän vesivoimalaitoksen ensimmäiset rakennuspiirustukset olin laatinut vuonna 1911. Minulta meni siihen työhön kolme vuotta. Sitten suunnitelma esitettiin hallitukselle. Mutta tsaarihallitus osoittautui voimattomaksi rakentamaan jäättiläismäisen valtion alueelle yhtä ainoata vesivoimalaitosta...

Tapahtui se, mikä aina tapahtuu pääoman maissa. Huokea vesivoima, joka oli edullista maalle, uhkasi tuottaa suunnattomia tappioita sähköyhtiöille. Ne tekivät kaikkensa Volhovin voimalaitoksen rakennussuunnitelman hautaamiseksi. „Vuoden 1886 yhtiö” osti maan Volhov-joen rannalta. Voimalaitoksen rakentaminen kävi mahdottomaksi.

Volhovin voimalaitoksen oli sallittu syntyä vasta vallankumouksen jälkeen V. I. Leninin aloitteesta.

Tammikuussa 1918 P. G. Smidovitš sanoi minulle:

— Vladimir Iljitš tahtoo ehdottomasti rakennuttaa Volhovin voimalaitoksen. Hän pyytää tekemään kustannusarvion muuttamalla päivässä...

Kävin ilomielin käsiksi tähän työhön. Käivoiin esille jo kauan unohtuksissa olleet piirustukset. Oli kiirehdittävä. Vladimir Iljitš tahtoi viikon kuluttua asettaa kysymyksen Volhovin voimalaitoksesta Kansankomissaarien Neuvoston istunnossa.

Niin Volhovin kysymys asetettiin hallituksen istunnon päiväjärjestykseen. Lenin halusi itse puhua ensimmäisestä neuvostomaan vesivoimalaitoksesta.

Mutta vaikeat vallankumousajat vaativat omansa. Suunniteltua Kansankomissaarien Neuvoston istuntoa ei voitu pitää. Hallitus muutti Moskovaan.

Ei kulunut paljонkaan aikaa, kun Lenin muisti taas Volhovin voimalaitoksen. Itse asiassa hän ei koskaan ollut sitä unohtanutkaan, vaikea ajankohta vain pakotti Iljitšin lykkäämään hieman erinomaisen aatteensa toteuttamista.

Heinäkuussa 1918 kävin Vladimir Iljitšin luona. Keskustelu kesti muutaman minuutin. Alamme rakentaa Volhovin voimalaitosta! Ne olivat erinomaisia hetkiä. Olin silloin ensimmäisen kerran nerokkaan proletaarisen johtajan luona. Hän näki kauseteenpäin, oli peloton ja rauhallinen.

Tarvittiin Leninin hämmästyttävää vallankumouksellista vaitoa valtavien taloudellisten rakennustöiden aloittamiseksi niin vaikeina aikoina. Lenin oli järkähtämätön. Hän vei läpi Kansankomissaarien Neuvostossa päätöksen Volhovin voimalaitoksen rakentamisesta.

Hallitus myönsi ensimmäisen erän varoja ja rakennustyöt aloitettiin.

Volhovin voimalaitoksen ensimmäisten rakentajain työ oli vaikeata. Ei ollut riittävästi työvoimaa, kalustoa, rahaa. Mutta me loimme reippaina katseemme tulevaisuuteen, sillä me tiesimme, että vaikeimpana hetkenä saamme aina Vladimir Iljitšiltä apua ja tukea.

Nuoren Neuvostotasavallan tukalimpinakaan elinkuukausina, kun valkokenraalien tykit jyrisivät, kun kaikki parhain lähetettiin rintamille, Lenin ei unohtanut Volhovin rakennustöitä.

Kun Volhovin voimalaitoksen rakennustyömaan huoltaminen huononi siinä määrin, että yllemme nousi uhka rakennustöiden pysähtymisestä, päätin kääntyä Vladimir Iljitšin puoleen. Kirjoitin hänelle kirjeen ja jäin odottamaan kärsimättömänä vastausta. Lenin vastasi teoilla kuten aina. Ei kulunut montakaan päivää kun meille annettiin kaikkea mitä tarvitsimme, ja eräät toverit, jotka aliarvioivat silloin Volhovin voimalaitoksen merkitystä, saivat muistutuksen.

Vladimir Iljitšin välittömällä avulla kehittyivät vähitellen siihen aikaan nähden valtavat rakennustyöt.

Muistelen erästä Työ- ja Puolustusneuvoston istuntoa 1921. Puheenjohtajana toimi Lenin. Hän kutsui minut istumaan

viereensä ja tiedusteli uteliaasti viimeisimpiä uutisia. Mikä ilo olikaan kuulla Vladimir Iljitšin sanoja, hänen jokaista ohjettaan, millä innostuksella otettiin vastaan hänen jokainen neuvonsa.

Työ- ja Puolustusneuvoston istunnossa oli käsiteltävänä tärkeä kysymys. Volhov tarvitsi ensimmäisen kerran valuuttamäärärahoja ulkomaisen kaluston ostamiseen. Tarvitsimme turbiineja. Ensimmäisiä turbiineja ensimmäiselle neuvostotasavallan vesivoimalaitokselle. Lenin esitti empimättä ehdotuksen. Volhov-työmaalle annettiin kuusi ja puoli miljoonaa kultaruplaa.

Käsiteltyämme useiden maiden toiminimien tarjouksia tilasimme turbiinit Ruotsista. Jouduin matkustamaan Tukholmaan. Kun tilaus oli tehty, sain odottamatta Moskovasta määräyksen, että neuvottelut on katkaistava ja tiedusteltava muilta toiminimiltä. Ajatus siitä, että voimalaitos jää ilman kalustoa, ei antanut rauhaa. Sähkötin Leninille. Muistaakseni sähkösanoma alkoi näin: „Satu valkoisesta mullikasta. Kun kaikki on valmista pitää aloittaa alusta...” Pyysin Leniniltä lupaa viedä alettu asia loppuun ja sain siihen luvan. Turbiinit Volhovin voimalaitosta varten tilattiin.

Myöhemmin, kun Vladimir Iljitš ei voinut huonon terveyden tähden hoitaa säännöllisesti työtään, hän vaati kuitenkin, että minä kirjoittaisin hänelle aika ajoin selostuksia Volhovin voimalaitoksen rakentamisesta. Lenin sai тов. Gorbunovin välityksellä kymmeniä sellaisia selostuksia. Ja Lenin oikaisi armottomasti sellaisia virkamiehiä, jotka haittasivat Volhovin voimalaitoksen rakentamista.

Vladimir Iljitš ei nähnyt Volhovin voimalaitosta käynnissä. Mutta voimalaitos toteutti hänen toiveensa.

